

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio III. De tertia, & quarta conditione, videlicet de Titulo, & tempore ad præseribendum necessario.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

quod scilicet res talis aliena sit. *arg. c. Si diligenti 17. h. r.*

SECTIO III.

De tertia, & quarta conditione, videlicet de Titulo, & tempore ad prescribendum necessario.

§. I.

Au, & qualis Titulus requiratur ad sufficientem, & probam prescriptionem, & quando nullus requiratur?

ORdinariè requiri ad prescribendum præter bonam fidem justum titulum, in confesso est apud omnes, eò quod titulus sit causa, & fundamentum justæ possessionis, & bonam fidem habere vix possit aliquis ab initio saltem, nisi habilem habeat, & sufficientem titulum ad possidendum. Neque tamen Titulus hic ad prescriptionem requisitus verus debet esse, vera v. g. donatio, vera venditio, vera solutio, &c. (talis enim titulus verus sine prescriptione transfert dominium) sed sufficit coloratus, sive apparens, qui bonâ fide putatur validus, quamvis à parte rei non sit, qualis titulus est donatio v. g. venditio, &c. insufficientis quidem secundùm se, ob latentem defectum, ad transferendum dominium in donatarium, emptorem, &c. sufficiens tamen cum usucapione, vel exstimatus, ut si v. g. hæres alicui rem tradat, quasi debitam ex Legato, cum revera legata non sit, vel præsumptus tantùm, si scilicet ob temporis diuturnitatem intervenisse titulum jus præsumit, cum tamen for-

tasse nullus intervenerit. Et quidem in prescriptione ordinaria longi temporis decem scilicet, aut duodecim annorum sicut & in triennali usucapione titulus non præsumitur, sed requiritur, ut allegetur, & probetur titulus coloratus, & exstimatus, ut constat ex *L. Nullus in Cod. De rei vindicat. & ex Can. Paganus 15. §. Potest etiam aliter. Causa 16. p. 1.* In prescriptione autem longissimi temporis, 30. vel 40. annorum, colorariè non requiritur titulus, qui allegatur, & probetur, sed sufficit bona fides, quâ credit prescribens titulum se habere, & causam possidendi, tamen si titulum eam non habeat, *L. 3. & 4. Cod. de prescript. 30. vel 40. annorum.* Quod longè certius est, in prescriptione centenaria, vel immemoriali, cum in tali prescriptione tempus immemorabile, seu longissimum tempus vim præsumpti tituli habeat, & tribuat ex privilegio facti Principis, vel à Lege concessio, &c. præsumpti temporis, vel etiam centenariæ ab aliquo, cui jus commune ad prescribendum resistit, vel alia contra præsumptio pugnat, non sufficit bona fides ad prescribendum, sed debet titulus certus allegari, & probari (si prescriptio sit immemorialis, & capacitas possidendi in usucapione) *c. Si de genti. 17. h. r. c. Episcopum. 1. Eodem.* cum præsumptio sit contra bonam fidem, cui jus commune ad prescribendum resistit, si nullum possessionis titulum ostendere possit.

§. II.

Quanto tempore præscribantur res mobiles, & immobiles, contra privatos?

Res mobiles (quæ loco moveri possunt) præscribuntur triennio cum titulo, & bonâ fide. *L. Unica Cod. De usucap. transfer.* nisi sint res fortivæ, quarum vitium nondum purgatum est, quæ non præscribuntur, nisi triginta annorum spatio, quod tempus etiam requiritur ad præscriptionem aliarum rerum mobilium, si sine titulo usucapio fiat, ut colligitur ex *L. Sicut 3. & L. Si quis 2. Cod. De præscript. 30. vel 40. ann.* Res verò immobiles, quæ loco moveri non possunt, uti sunt fundi, prædia, domus, & similia, inter præsentés, qui in eadem scilicet civitate, vel ejusdem territorio, ac sub eodem regimine habitant, præscribuntur cum titulo decem annis; inter absentes, qui in diversis scilicet territoriis, aut sub diverso regimine habitant, viginti annis; sine titulo verò, tam inter absentes, quam præsentés triginta annis, si sint res privatorum. Si verò præscriptio fiat absente per partem temporis præscribente, & per aliam partem præsentē, servanda est proportio absentis & presentis, ita tamen, ut anni absentis duplicentur, veluti si quis per quinque annos præsentis sit, qui rem immobilem usucapit, reliquo tempore verò sit absens, quindecim anni ad præscribendam talem rem requirantur.

Pirhing, Compend.

§. III.

Quantum tempus requiratur ad præscribendum contra Ecclesias?

Ad præscribenda bona mobilia, & contra Ecclesiam Romanam, sufficit triennium, cum circa hæc specialia Ecclesijs concessa privilegia non legantur; ad præscribendum autem bona mobilia & jura Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, aut aliorum locorum piorum &c. quidquid sit de jure antiquo, hodie requiruntur 40. anni de jure ordinario (& ex specialibus privilegijs ad præscribendum bona mobilia Religiosorum S. Bened. &c. cum his communicantium, quoad hoc privilegium, 60. anni) ut patet ex *c. de quarta. 4. c. ad an. res. 6. & c. illud autem 8. h. t.* ob specialem his locis & causis concessum favorem, ita tamen, ut si res eadem, quæ præscribitur, prius per tempus aliquod privati fuerit, postea in Ecclesiam transferatur, ea servetur proportio, ut tempus quidem illud, quo contra privatum præscribitur, computeur, addatur verò tantum temporis, quantum illi deest, juxta Ecclesiarum privilegium, complendo scil. præscriptionem intra 20. annos, si contra privatum v. g. per 5. annos coepa sit, dimidiam scil. partem temporis habendo ex usucapione contra privatum, & alteram dimidiam partem accipiendo ex usucapione contra Ecclesiam. Excipiuntur tamē ab hoc jure communi quadragenaria contra Ecclesiam præscriptionis casus specialis, quo jura alicujus Ecclesie ab hæreticis vel Schismaticis recuperata, & ad fidem Catholicam conversæ ab Episcopo v. g. convertente intra triennium

A a a

præ-

præscribuntur, prout deciditur in *c. Placuit 1. h. t.* ob favorem scilicet fidei, & ad excitandam Episcoporum diligentiam, si in culpabili mora convertendæ talis plebis proprius Episcopus fuerit.

Ad præscribenda bona immobilia & jura ad Ecclesiam Romanam pertinentia requiritur tempus centum annorum, prout sumitur ex *c. Ad audientiam 13. h. t. & c. Cum vobis 14. eodem.* quod privilegium centenariæ præscriptionis etiam alijs indirectè & in consequentiam prodesse potest, quatenus jus habent ab Ecclesia Romana, & huic præjudicantur, prout etiam colligitur ex *c. Dilecta. 4. de confirm. utili.* Et quamvis contra ea, quæ de jure Divino, quoad supremam jurisdictionem & potestatis plenitudinem, ac specialiter reservata in signum specialis prærogativæ &c. Papæ conveniunt, quæ nunquam inferioribus concedi solent, nullo unquam tempore præscribi possit, ut ex dictis patet, immemorialis tamen præscriptio negari non debet circa ea, quæ nonnunquam inferioribus etiam à Pontifice conceduntur.

§. IV.

De tempore quo præscribi potest contra Principem vel ejus Fiscum?

Contra Principem nunquam præscribuntur, quæ ipsi competunt in recognitionem supremæ potestatis illius, ut dictum, neque ea bona contra Principem præscribuntur, quæ illi soli ratione dignitatis reservantur, si nulli subdito ea communicari à Principe soleant, ut iterum ex dictis patet: quæ verò ad jurisdictionem Principis pertinent, subditis tamen, quamvis raro, nonnunquam solent com-

municari, præscribi contra illum possunt, prout dicitur in *e. super quibusdam ab §. Præterea de V. S.* sine titulo quidem tempore immemoriali; cum titulo intra 40. annos; vel si bona sint, quæ ad coronam spectant, intra centum annos, cum enim tot anni requirantur ad præscribenda bona Civitatis cum titulo *argu. L. ult. Cod. de SS. Ecclesijs,* magis ad præscribenda bona regni requirentur.

Ad præscribenda verò bona tam mobilia, quam immobilia contra Fiscum Principis, si bona talia fisco jam sint incorporata, requiruntur cum titulo 40. anni; si vero nondum sint fisco tradita & incorporata, neque etiam fisco denunciata, quamvis illi debita sint, præscribuntur tempore ordinario, scilicet privatorum bona; si verò denunciata sint fisco, nondum autem tradita & incorporata, quadriennio præscribuntur de quibus videantur *Civilistæ.* Ceterum adversus fiscum Ecclesiæ Romanæ nisi centum annis præscribitur, & adversus fiscum inferiorum Ecclesiarum 40. annis, sicuti supra de præscriptione contra Ecclesias dictum.

§. V.

De tempore quo præscribi possunt bona feudalia & emphyteutica?

ETiam hujus §. materia potius à *Civilistis* quam à *Canonistis* pertrahenda, de ea tamen breviter dici potest, ad inducendum vel constituendum feudum viâ præscriptionis, requiri cum titulo 40. annos, sine titulo tempus immemoriale; ut tamen extraneus jus feudi contra Vasallum vel etiam contra Dominum feudum

feudi præscribat, sufficere 30. annos: ut verò dominium utile feudi præscribere possit extraneus, si ignoret hanc alienationem seu translationem in extraneum Dominus feudi, requiritur tempus immemorabile, vel 100. annorum, si præscriptio fiat contra Dominum feudi; si tamen extraneus rem talem in se alienatam non ut feudalem, sed allodialem bonâ fide possideat, præscribit ejus dominium directum adversus Dominum 40. annis: Contra Vasallum verò Ecclesiæ, ut ab extraneo feudum Ecclesiasticum vel Ecclesiastica emphyteusis præscribatur, requiruntur 30. anni, si sciente Ecclesiâ, penes quam est dominium directum, præscriptio talis fiat; si verò fiat ignorante Ecclesiâ, requiruntur 100. anni, ut melius consulatur Ecclesiis, quarum interest scire, quem Vasallum aut Emphyteutam habeant, alij tamen minus etiam tempus sufficere putant.

§. VI.

Quo tempore præscribi possint iura quadam spiritualia?

Beneficium, quod possidet aliquis bonâ fide, cum titulo colorato contra alium, cui legitime beneficium tale collatum fuit, ut præscribat ille, 10. requiruntur anni inter præsentem, inter absentes verò 20. anni, juxta modum, quo alia iura & bona immobilia præscribuntur, cum peculiare privilegium, quoad talem præscriptionem, non habeat beneficium: sine titulo autem non potest præscribi unquam, cum sine titulo neque bona fides adsit, quæ sine Canonica institutione (saltem existimata) non habe-

tur: per hodiernam tamen Cancellariæ regulam statuitur, ut si quis bonâ fide & cum titulo colorato, per triennium pacificè beneficium possederit, quoddam absque Simonia (reali scilicet) ingressus est, ita ut neque intrusus fuerit in tale beneficium Apostolicæ dispositioni reservatum, molestari amplius super tali beneficio non possit, & tutus sit non tantum in foro externo ad vitandas lites, sed etiam in foro conscientie ad tollendos scrupulos.

Jus eligendi Episcopum aut alium Prælatum, extranei Clerici, qui non sunt de Collegio, ut præscribant, 40. anni requiruntur cum titulo colorato, vel tempus immemorabile sine titulo, si hoc usucapere velint exclusis Capitularibus *juxta c. 1. b. t. in 6.* Si verò jus hoc per præscriptionem obtinere volunt, ut unâ cum Capitularibus ipsi extranei Clerici eligant, tum non opus est titulo, sed sufficit longissimum tempus 40. annorum, prout contra Ecclesiam præscribitur, neque enim in hoc casu extraneis Clericis jus resistit, aut magni præjudicij res agitur, cum Capitulares ab eligendo non excludantur, & horum scientia & patientia extraneo Clerico ad jus eligendi præscribendum pro titulo servire possit.

Jus Patronatus, sive jus præsentandi ad beneficia, si constet Ecclesiam ab initio fuisse liberam, sine titulo non præscribitur à Laico, nisi tempore immemorabili; & quia præsumptio juris tali præscriptioni resistit, cum titulo non præscribitur nisi 40. annis; si verò dubium sit, libera num fuerit Ecclesia Parochialis, possunt Parochiani jus Patronatus

tus in tali Ecclesia præscribere intra tempus relatum, cum verisimile sit illos fuisse fundatores: si autem Ecclesia libera non est, sed constat, illam Patronum habere, tunc jus Patronatus à Laico contra verum Patronum præscribi potest cum titulo colorato 10. annis inter præsentem, & 20. inter absentes; sine titulo autem annis 30. prout alia bona immobilia, & jura contra privatos præscribuntur, neque enim ut sic contra Ecclesiam præscribitur, cuius parùm interest hunc vel illum habere Patronum. Quid autem hac in re statutum hodie sit in Tridentino, in titulo de jure Patronatus videbitur.

§. VII.

De tempore, quo præscribuntur jura servitutium, obligationes & actiones.

Servitus mixta, quæ à re debetur personæ, uti est ususfructus v. g. usus & servitus merè realis, quæ à re rei debetur, sive affirmativa illa sit sive negativa, sive rustica sive urbana, cum bona fide & titulo inter præsentem 10. annis acquiritur, inter absentes 20. annis, sine titulo annis 30. nisi servitus continua aut quasi continua fiat sciente & patiente Domino, ad quam taliter præscribendam etiam sine alio titulo sufficiunt 10. anni inter præsentem, & 20. inter absentes; aut sit discontinua, quæ sine titulo non præscribitur, nisi tempore immemoriali, ita tamen ut ad hanc præscriptionem non requiratur scientia, & patientia Domini. Amittuntur verò per præscriptionem servitutes, reales quidem rusticæ per solum non usum, 10. annis inter præsentem, & 20. annis inter absentes. Urbanæ ve-

rò per non usum & positivum actum præscribentis contrarium servituti debent; prout variis juris sui textibus probant Civilistæ, quos consule, tam de servitutibus præscribendis, quam de actionibus & obligationibus, quorum tempus præscriptionibus talibus necessarium.

§. VIII.

Quomodo præscriptio temporis memorialis, & centenaria inter se differant, & qualiter utraque probetur?

Immemorialis possessio dicitur illa, cujus initium hominum memoria non cedit, hominum scilicet qui cum vivunt, præscribitur autem excedere hominum memoriam, quod excedit 100. annos, qui est in ordinariè vitæ longævæ hominum præscriptio immemorialis in eo differat à centenaria, quod hujus præscriptio nis sit certus terminus, & non requiratur ignorari hujus initium, illius verò immemorialis præscriptionis non sit certus terminus, & non sciatur, quando cepit. Quin etiam differant inter se modo probandi, quamvis enim utraque per testes probari possit, potest tamen centenaria etiam per instrumentum publicum probari, ex quo de possessione 100. annorum constat, & immemorialis ut legitime per testes probetur, debet hi deponere, quod hæc ita esse à majoribus viderint & audiverint; nequam unquam contrarium viderint vel audiverint; & quod communis semper opinio & fama publica fuerit, rem ita esse habere; & ex probabili debent hi testes 54. annorum esse, qui de 40. annis

stentur, intra hoc tempus nunquam vidisse vel audivisse se aliud.

SECTIO IV.

De nonnullis impedimentis praescriptionis, quominus ea procedat, vel capta continuetur, & derestitutione adversus eam jam completam.

§. I.

Quando praescriptio non procedat, seu non currat, vel dormiat, aut suspendatur?

Præscriptio dicitur non procedere, sive non currere, quando ob aliquam causam incipere non potest, vel quia deest possessio civilis, sine qua nulla datur usucapio; vel quia bona fides aut titulus deficit, si hic ad præscribendum est necessarius; vel denique ex incapacitate ipsius rei ad præscribendum hic & nunc inhabilis; dormire dicitur præscriptio, quando inchoata quidem legitimè jam est, propter impedimentum interveniens ad aliquod tempus currere non potest, sed suspensa manet, & quasi quiescit, ita tamen, ut cessante tali impedimento, iterum currat, & continuari possit, ad præscriptionem complendam tempus, quod, antequam dormiret præscriptio, currabat, & tempus, quod post ablatum impedimentum currit. Censetur autem tali modo dormire, primò tempore hostilitatis sive belli, uti patet *ex c. extranmissa 10. h. t.* Secundò dormit præscriptio contra Ecclesiam, quando hæc vacat *c. i. & ult. ne sede vacante &c.* vel si Prælati agere non possit censurâ aliquâ aut im-

pedimento juris (non facti tantum) impeditur *c. 1. & c. Auditis 15. h. t.* Tertiò contra Ecclesiam Romanam dormit, si schisma sit in illa Ecclesia; vel contra Romanum Imperium, si vacat hoc, aut contra pupillum, si duret adhuc pupillaris ætas &c. quia in his casibus aut jura non dicuntur, vel de jure agere non potest, contra quem præscribitur, vel suo legitimo defensore caret Ecclesia &c.

§. II.

Quando & quomodo præscriptio interrumpatur, & an etiam per impetrationem privilegij contrarij.

Interrumpi dicitur præscriptio, quando antequam completur, ita cessat, ut cessante etiam interruptionis causâ prius & posterius tempus non continuentur ad complendam præscriptionem, sed de novo debeat inchoari, & totum tempus præcedens interruptionem sit extinctum, prout sumitur *ex c. illud autem 8. h. t.* qualis interruptio censetur fieri, quando deficit aliquid, quod ad substantiam sive essentiam præscriptionis requiritur, ut si amittatur possessio civilis; si cesset bona fides; si cesset titulus, ubi hic requiritur; vel si jura ita disponant (à quorum dispositione præscriptio vim suam & auctoritatem habet) prout de præscriptione longi & longissimi temporis disponunt, quod interrumpatur per litis contestationem Juridicam, si postmodum sententia contra possessorem lata fuit, nisi præsumptio sit ex sufficientibus conjecturis contra Actorem, quod litem malo animo, præcisè ad interrompendam aut prolongandam præscriptionem moverit.

A a a 3

Si